

VÁLOGATÁS A SZERZŐI JOGI SZAKÉRTŐ TESTÜLET SZAKVÉLEMÉNYEIBŐL

ALKALMAZOTT GRAFIKAI MŰ FELHASZNÁLÁSA

SZJSZT-45/2014

A kirendelő törvényszék által feltett kérdések

A Fővárosi Törvényszék végzéseiben felhívta a Szerzői Jogi Szakértő Testületet (a továbbiakban: SZJSZT), hogy válaszoljon a felperes 22. számú, az alperes 23. és 25. számú beadványában feltett, a szakértőhöz intézett kérdésekre.

A megkereséshez csatolt melléletek

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 8. §-ának (1) bekezdése szerint az SZJSZT nevében az eljáró tanács a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást, nem tart helyszíni szemlét, és nem idézhető.

A törvényszék a megkereséshez csatolta a polgári ügy aktáját, amely tartalmazza a felek eddigi peres előadásait és csatolt okirati bizonyítékait.

Az eljáró tanács szakvéleménye

A felperes által feltett kérdések

1. (F/1.) Figyelemmel arra, hogy a perbeli V. termékre vonatkozó vállalkozási szerződés – ellentétben a periratok között ugyancsak elfekvő, hét évvel későbbi E. elnevezésű termék tekintetében létrejött vállalkozási szerződéssel – semminemű rendelkezést nem tartalmaz a mű felhasználása, illetve átdolgozása tekintetében, így a szerződés rövid rendelkezései mellett vannak-e olyan körülmények, illetve szempontok, amelyek alátámasztják vagy cáfolják azt, hogy a perbeli vállalkozási szerződés egyben felhasználási szerződés is? (Kiemelés a felperestől.)

1.1. A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Sztj.) rendelkezései szerint:

”1. § (2) Szerzői jogi védelem alá tartozik – függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e – az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül különösen: ...

h) a rajzolás, festés, szobrászat, metszés, könyvmás útján vagy más hasonló módon létrehozott alkotás és annak terve.”

A felperes által készített logó is ilyen, úgynevezett alkalmazott grafikai alkotásnak minősül. Alkalmazott grafikai műről akkor beszélünk, ha a grafikai alkotás valamilyen használati cél megvalósítását szolgálja.¹

1.2. A felek eddigi peres előadásai szerint nem kérdéses, hogy a logó egyéni, eredeti jelleggel rendelkező alkotás, azaz szerzői jogi védelem alatt álló mű.

1.3. Az Sztj. 16. § (1) bekezdése szerint a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető.

A felhasználási szerződés az Sztj. V. fejezetében szabályozott önálló szerződéstípus, amelynek háttérjogszabályául a Ptk. szolgál. A felhasználási szerződések tartalmára is jellemző a felek nagyfokú szabadsága; az Sztj. kógens előírása az írásbeli formakénszer.

Az Sztj. úgynevezett szerződéspótló rendelkezései alapján, külön kikötés hiányában a

- a felhasználási engedély nem kizárólagos [Sztj. 43. § (1)],
- harmadik személynek nem átengedhető [Sztj. 43. § (1)],
- a felhasználási engedély Magyarország területére vonatkozik,
- időtartama a hasonló művek felhasználására kötött szerződések szokásos időtartamához igazodik [Sztj. 43. § (4)], továbbá
- ha a szerződés nem jelöli meg azokat a felhasználási módokat, amelyekre az engedély vonatkozik, illetve nem határozza meg a felhasználás megengedett mértékét, az engedély a szerződés céljának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges felhasználási módra és mértékre korlátozódik [Sztj. 43. § (5)].

1.4. Az Sztj. V. fejezete nem tartalmazza a felhasználási szerződésekre vonatkozó összes rendelkezést, hanem az Sztj. 3. §-a utal arra, hogy azokban a kérdésekben, amelyeket ez a törvény nem szabályoz, a polgári törvénykönyv rendelkezéseit kell alkalmazni.²

A testület több szakvéleményben foglalkozott olyan esetekkel, ahol a felek – a formakénszer ellenére – nem foglalták írásba a műre vonatkozó felhasználási szerződést. A perbeli esetben azonban nem az írásba foglalás elmaradása kérdéses, hanem az, hogy a meglehetősen rövid és tömör vállalkozási szerződés felhasználási szerződésnek minősíthető-e?

¹ SZJSZT-05/2005 – Alkalmazott grafikai mű felhasználó általi módosításának kérdése: https://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenek_pdf/szjszt_szakv_2005_005.pdf.

² E § 2014. március 15-étől hatályos szövege az utaló rendelkezéseket konkrétan is nevesíti, miszerint a szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok átszállására, átruházására, megterhelésére, valamint az e törvény hatálya alá tartozó művekkel és egyéb teljesítményekkel összefüggő egyéb személyi és vagyoni jogviszonyokban az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a polgári törvénykönyv rendelkezései az irányadók.

A szerző és a felhasználó által kötött szerződést annak tartalma, és nem az elnevezése szerint kell megítélni, így amennyiben a szerződés tárgya szerzői jogi mű, akkor a szerződés felhasználási szerződés, és nem vállalkozási szerződés, még abban az esetben is, ha azt az alaktság megsértésével kötötték.³ Ennek megállapítása azonban – jogkérdésről lévén szó – a bíróság hatáskörébe tartozik.

1.5. A 2003. november 7. napján kelt szerződésről megállapítható, hogy az elsősorban a pénzügyi-számviteli szempontok igényével létrehozott sablonszerződés volt, azonban az előző válaszuk alapján is a felhasználási szerződéshez áll közelebb. Ezzel szemben az E. elnevezésű termék tekintetében létrejött szerződés kétségkívül olyan vegyes szerződés, amely a vállalkozási elemek mellett rendezi a szerzői mű felhasználásának módját, mértékét és terjedelmét.

Mivel azonban felperes és a vállalkozási szerződést aláíró vállalkozó eltérő jogalanyok, ezért a szerződésben az Szjt. 43. §-a által törvényesen szűkített felhasználási engedély terjedelmének tényleges határainak megítélésénél segítségül szolgálhat a felperes és a cég1 által kötött felhasználási szerződés vagy munkaszerződés. (A peres iratok között nem volt fellelhető a keresetlevélben hivatkozott taggyűlési határozat, mely szerint az alkotás létrehozója személyesen a beltag volt, így igényeit a szerző személyesen kívánja érvényesíteni.)

Az Szjt. 46. §-ának (1) bekezdése szerint: a felhasználó az engedélyt harmadik személyre csak akkor ruházhatja át, illetve csak akkor adhat harmadik személynek további engedélyt a mű felhasználására, ha azt a szerző kifejezetten megengedte.

(3) Ha a felhasználó a szerző beleegyezése nélkül ruházza át a jogait, illetve ad további felhasználási engedélyt, vagy ha a felhasználási engedély a szerző beleegyezése nélkül száll át, a felhasználó és a jogszerző egyetemlegesen felel a felhasználási szerződés teljesítéséért.

Így, a *nemo plus iuris* elvből kiindulva, a vállalkozó is csak olyan jogokat engedhetett át az alperesnek, amelyekkel maga is rendelkezett. A szerző gazdasági társasága csak akkor köthet felhasználási szerződést harmadik személyekkel, ha előbb e jogokat a szerzőtől megszerezte szerződés vagy munkaviszony keretében. „*Nem elegendő az, hogy a szerző helyett egyszerűen társasága bocsát ki számlát a felhasználó számára. Ettől még a jogát ruházási lánc egyik szeme hiányzik. Kétséges a felhasználó jogszerzése, és az is, hogy jogszerű-e a számla kibocsátása.*”⁴

1.6. A peres iratokból kitűnik, hogy a felek rendszeresen egyeztettek egymással a készülő grafikai műről, annak funkcionalitásáról, ami kitűnik a 2012. december 4-i tárgyalási jegyzőkönyvből is: bíró kérdésére a felperes: „*Nem tudom, hogy hány alkalommal folyt szóbeli egyeztetés [azzal], aki az alperes képviselőjében eljár a perbeli szerződés megkötése kapcsán, illetőleg azt megelőzően. Már a perbeli szerződés létrejötte előtt leadtam az alperes részére a ténykedésem első eredményét, az első munkámat.*”

³ Lásd: SZJSZT-09/2006 – Grafikai művek szerzői jogi védelme, felhasználása: https://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenek_pdf/szjszt_szakv_2006_9_rec_pdf.pdf.

⁴ Faludi Gábor: A felhasználási szerződés. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1999, p. 70.

1.7. A perbeli szerződés teljesítéseként átadott marketingkonceptió-vázlat (5. számú irat CD melléklete) szinopszisában megfogalmazódik, hogy *„a koncepció célja, hogy a termékhez kapcsolódó kommunikációban kifejezze, illetve megjelenítse...”*. Továbbá a technikai részletek között is szerepel, hogy *„a hirdetésekben ezen kívül csak a fekete, illetve a kettő közötti [piros] színátmenetek jelennek meg. Ez a nyomtatványok esetében lehetőséget ad a gazdaságos kétszínnyomásos technika alkalmazására. ... A lepke háromdimenziós modellje szabadon animálható. Az animált motívum felhasználható prezentációk, weboldalak és egyéb multimédiás kiadványok mozgóképpel való kiegészítéséhez.”*

A koncepcióban bemutatásra kerül mintaként dóziskártya és sajtóhirdetés is.

Mindezekből kitűnik, hogy a szerződést kötő vállalkozó tisztában volt azzal, hogy az elkészült logót egy marketingkommunikáció eszközeként, lényegében valamennyi felhasználási móddal felhasználják (többszörözés, terjesztés, nyilvánossághoz közvetítés).

2. (F/2.) Ilyen körülmény, illetve értékelendő szempont lehet-e az, hogy

- a felperes által tervezett *végleges V. terméklogó és -arculat több mint két hónappal a szerződés aláírása előtt elkészült*. A szerződéskötést követő két hónap az arculat további elemeinek (szlogen, alternatív logóverziók, tipográfiai megoldások stb.) kidolgozásával telt.
- A felperes a szerződésben „arculati terv + kreatív elemek” címen megállapított összeget e munkafolyamat munkadíjának tekintette, és ettől eltérő értelmezést az alperestől sem szóban, sem írásban nem kapott.
- A szerződésben nincs szó a felhasználási jogok átruházásáról, és nem szerepel benne sem a „logó”, sem az „örökár” kifejezés.
- A felperes a szerződést az alperes alkalmazottjának szóbeli tájékoztatása alapján abban a felvetésben [azzal a feltevással – *a szerk.*] írta alá, hogy ezzel a megállapodással megbízást kapott jövőbeli, a termék marketingjével kapcsolatos grafikus feladatok ellátására is, ezzel ellentétes információt a felperessel nem közölt az alperes. (Kiemelés a felperestől.)

2.1. Az alkalmazott grafikai alkotások esetében a szerző többnyire a megrendelő igényeinek és céljának megfelelően hoz létre jövőben megalkotandó művet. A szellemi alkotótevékenység sajátossága, hogy az nem minden esetben a szerződés megkötésével kezdődik. Az „ihlet” sokszor az ajánlatkérő (a majdani megrendelő és felhasználó) első felvetésekor már megszülethet a szerzőben, esetleg skicceket is mutat az ajánlatkérőnek, mintegy felvázolva az elképzeléseit. Így az alkalmazott grafikai mű – szerzői jogi értelemben – gyakran már a szerződéskötés pillanatát megelőzően létrejön, a további munka annak szerződésszerű elkészítése (digitális változat, megfelelő felbontású és színeképű változat, az egyes színek megnevezése a Pantone skálán, álló-fekvő változat stb.).

2.2. A szerződések elnevezése (és ez alapján vállalkozói díj, megbízási díj) vagy a felhasználási szerződésben kikötött díj százalékos megosztása jogdíj és megbízási díj között elsősorban nem szerzői jogi kérdés. „A felhasználási szerződés alapján fizetett díjat szokták szerzői jogdíjnak is nevezni, holott a kettő nem minden esetben esik egybe. A felhasználási szerződés alapján fizetett díj akkor egyenlő a szerzői jogdíjjal, ha a felhasználási szerződés már elkészült műre vonatkozik, amelyet a felhasználó változatlanul kíván felhasználni. Ilyenkor átadásra sincs [feltétlenül] szükség, hiszen a már nyilvánosságra hozott műhöz a felhasználó máshonnan is hozzáférhet. Ha azonban a szerzőnek a felhasználási szerződés teljesítéséhez még meg kell alkotnia művet, akkor a díj magában foglalja egyrészt a megalkotásnak, tehát a 'megbízás' teljesítésének a [munka]díját, másrészt pedig a felhasználási jog átengedéséért járó szerzői jogdíjat is. Ebben az esetben a felek megállapodásán múlik, hogy külön tételesen meghatározzák-e a felhasználási díjat összetevő részeket vagy sem.”⁵ E különbségtétel elsősorban nem szerzői jogi, hanem adózási szempontból releváns, ugyanis szerzői jogdíj után magánszemélyek régebben SZJA-kedvezményt vehettek igénybe, jelenleg a jogdíj után nem kell nyugdíjjárulékot fizetni, a gazdasági társaságok esetében társaságiadó- és iparűzésiadó-kedvezményt vehetnek igénybe stb.

2.3. A jövőben megalkotandó műre kötött felhasználási szerződés teljesítéséhez – akár csak egy munkaviszonyban létrehozott mű esetében – elengedhetetlen a mű tényleges átadása a felhasználónak. A szerző az átadással gyakorolja a nyilvánosságra hozatalhoz való hozzájárulás jogát, amely a szerző egyik személyhez fűződő joga. „A mű átadása tehát egyben a felhasználási jog szerződésszerű gyakorlásának lehetővé tétele, a szerződés szükségszerű eleme. Ebből következik, hogy az átadás nem polgári jogi értelemben vett tulajdonátruházás, hanem kizárólagos célja a szerzői jogi felhasználás lehetővé tétele.”⁶

Az Sztj. 42. §-a (3) bekezdésének azon rendelkezése, hogy ha a felhasználási szerződés tartalma nem állapítható meg egyértelműen, a szerző számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni, nem jelentheti azt, hogy a szerző a szerződésből eredő kötelezettségeitől mentesüljön, vagy azt, hogy a felhasználó az őt illető jogoktól elessen. A jövőben megalkotásra kerülő szerzői mű elkészítésére irányuló szerződések esetében „vélelem szól amellet, hogy az átadott szerzői művet a megrendelő felhasználhatja. A megállapodás így egyúttal felhasználási szerződés is. Vélelem szól ezért amellet is, hogy a szerződésben kikötött díj a felhasználás ellenértékét (a szerzői jogdíjat) is magában foglalja. Ennek ellenkezőjét a szerzőnek kell bizonyítania (BDT2006. 1468).”⁷ Egy meghatározott minőségű grafikai munka elkészítése magában foglalhatja a mű létrehozását vagy azt, hogy egy már létező művet ahhoz felhasználjanak.

⁵ I. m. (3).

⁶ SZJSZT-21/2006 – Doboz formatervek szerzői jogi védelme; a szerzői jogdíj mértéke: https://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenek_pdf/szjszt_szakv_2006_21_rec_pdf.pdf.

⁷ SZJSZT-17/2012 – Logó szerzői jogi védelme: https://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenek_pdf/szjszt_szakv_2012_17.pdf.

2.4. Mindezek alapján elmondható, hogy egy felhasználási szerződés létrejöttét nem befolyásolja, hogy egy mű létrejött-e már annak megkötésekor, vagy csak azt követően jön létre. A *logó* vagy az *örökár* kifejezés nem szükségszerű eleme a felhasználási szerződésnek. Az eljáró tanács véleménye szerint a felperes azon feltevése, miszerint „*a szerződést az alperes alkalmazottjának szóbeli tájékoztatása alapján abban a felvetésben írta alá, hogy ezzel a megállapodással megbízást kapott jövőbeli, a termék marketingjével kapcsolatos grafikus feladatok ellátására is*” – következtetve a többről a kevesebbre – magában foglalja a felhasználási engedély megadott voltát, ugyanis feltételezhető, hogy az alperes nem bízta volna meg a felperest újabb grafikus feladatokkal, ha a grafikai mű felhasználására nem lett volna jogosult.

3. (F/3.) A felperes ismeretei szerint (részben az alperes által a per során szolgáltatott adatok alapján) a V. termék nettó nagykereskedelmi forgalma a 2004. október 1-jétől kezdődő öt üzleti év alatt összesen 5,254 milliárd forint volt. Az alperes által rendelkezésre bocsátott bevételi adatokból kiindulva elméletben megállapítható-e egy arányosnak és méltányosnak mondható, a *logó* és *arculat* korlátlan felhasználási jogát is magában foglaló ellenérték? (Kiemelés a felperestől.)

3.1. Az Szjt. 16. §-ának (4) bekezdése szerint ha e törvény másképp nem rendelkezik, a szerzőt a mű felhasználására adott engedély fejében díjazás illeti meg, amelynek – eltérő megállapodás hiányában – a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia. A díjazásról a jogosult csak kifejezett nyilatkozattal mondhat le. Ha a törvény a felhasználási szerződés érvényességét megszabott alakhoz köti, a díjazásról való lemondás is csak a megszabott alakban érvényes.

A felhasználó által fizetett díjazás többféle módon történhet, így beszélhetünk kockázatmegosztással párosuló jogdíjról, egyösszegű vagy kombinált jogdíjkikötésről, de akár ingyenes engedélyezésről is. A díjazás mértéke a felhasználási engedély terjedelmétől függ, így az – amennyiben lehetséges – a korlátlan jogátruházás és az egyszerű, nem kizárólagos, egy felhasználási módra kiterjedő felhasználás ellentételezése között változhat.

3.2. A felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel arányosság nem „*a felhasználónak a szerződés tárgyát képező mű felhasználásából származó bevételt tekinti díjalapnak, hanem a felhasználáshoz kapcsolódó bevételt.*”⁸ Ez a díjalap lehet tágabb és szűkebb is. Tágabb értelemben a tényleges bevételeken túl ideszámítható lehet például a pályázati vagy költségvetési támogatás [Szjt. 66. § (3)]. Szűkebb értelemben „*a díjazásnak a bevétellel való arányba állítása azt is kifejezi, hogy a felhasználás veszteségessége nem emészti el a szerző díjazás iránti igényét.*”⁹ Mint ahogy a perbeli esetben, egy ingyenes tájékoztató révén is történik felhasználás, attól még, hogy nem a műért fizetnek konkrétan, a felhasználónak lehet/van bevétele (pl.: termékvásárlás). Ez a bevétel – mint díjalap – egységesen és arányaiban vizsgálendő a

⁸ Faludi: i. m. (4), p. 117.

⁹ Ficsor Mihály: A szerzői jogi törvény. Viva Média Holding, Budapest, 1999. p. 67.

többi jogosulttal, akik a perbeli esetben a szerzői jogok jogosultjai mellett az iparjogvédelmi jogok jogosultjai is lehetnek.

3.3. Egy termék létrejöttében többen működhetnek közre, így az egyes iparjogvédelmi vagy szerzői jogi jogosultak más-más arányban veszik ki részüket a tényleges fogyasztói árból. A testület egy korábbi szakvéleményében vizsgálta az alkalmazott grafikai művek (csomagolás) felhasználásakor figyelembe vehető arányossági szempontokat:

„Ez a rendelkezés az általános szabály, és álláspontunk szerint a jelen esetben is alkalmazható és alkalmazandó. Természetesen a fotó felhasználása a borítón, s egyéb reklámfelületeken történt, így azt a bevételt kellene megállapítani – és ahhoz arányosítani a szerzői jogdíjat –, ami ezekhez a felhasználási módokhoz kapcsolódik, és nem a becsomagolt és reklámozott áru eladásához.

Tekintettel arra, hogy a fotó felhasználásához kapcsolódóan a bevétel külön nem állapítható meg, nem marad más megoldás, mint az átalánydíjban történő megállapodás.

Az a jogdíjszámítási megoldás, mely szerint a szoftver eladásából származó bevételek alapján történjen meg a fotó felhasználása után járó jogdíj megállapítása, az Szjt. háttérszabályába, a Polgári Törvénykönyv 201. § (2) bekezdésébe ütközne, ugyanis egyértelműen megállapítható lenne a szolgáltatás és ellenszolgáltatás közötti feltűnően nagy értékkülönbség.

Az eljáró tanács álláspontja tehát az, hogy fotó borítón és egyéb reklámfelületeken történő felhasználása után az összegszegű átalánydíj megállapítása az ok- és célszerű megoldás, amint az a felek között is kialakulni látszik.”¹⁰

3.4. Hangsúlyozva azt, hogy a felek a felhasználási engedély ellenértékét szabadon állapíthatják meg, az eljáró tanács álláspontja szerint a perbeli esetben sem lehet a felhasználási díjat a forgalmazott termék eladásából keletkező bevétellel arányosítani. Az összegszegű átalánydíj fizetése szakmailag bevett gyakorlat.

4. (F/4.) Tekintetbe véve, hogy a felperes álláspontja és ismeretei szerint 2005 áprilisától 2009 szeptemberéig sajtóhirdetések és orvoslátogatói szóróanyagok formájában összesen százazres nagyságrendben többszörözték és használták fel engedély nélkül a V. termék logóját, illetve arculatát, *megállapítható-e a rendelkezésre álló adatok alapján egy méltányos minimális kártérítési összeg?* (Kiemelés a felperestől.)

4.1. Mivel a szerzői jogi jogsértés megállapítása bírósági hatáskörbe tartozik, az eljáró tanács a következő szakértői megállapításokat teheti.

Az Szjt. 43. §-ának (5) bekezdéséből már hivatkozott szerződéspótló rendelkezés a felhasználási engedélyt a szerződés céljának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges felhasználási módra és mértékre korlátozza.

Ebből következően a szerződés célja a logó megfelelő minőségű kivitelezése: szórólapnak, plakátnak stb. Így a felek számára ismert lehetett, hogy az elkészült arculati elemeket, logót

¹⁰ SZJSZT-11/2009 – Áru csomagolásán, reklámjában felhasznált fotografiai mű szerzői jogdíja: https://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2009_11.pdf.

az alperes egy meghatározott termékének ismertetésére, népszerűsítésére fogja használni, amihez elengedhetetlenül szükséges a logó többszörözése és terjesztése, a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétel (online vagy televíziós reklámkampány).

4.2. Az Szt. külön speciálisan nevesített *clausula rebus sic stantibus* elvet is tartalmaz, az úgynevezett *bestseller-klauzulát*. Az Szt. 48. §-a szerint a polgári jog általános szabályai szerint a bíróság akkor is módosíthatja a felhasználási szerződést, ha az a szerzőnek a felhasználás eredményéből való arányos részesedéshez fűződő lényeges jogos érdekét azért sérti, mert a mű felhasználása iránti igénynek a szerződéskötést követően bekövetkezett jelentős növekedése miatt feltűnően nagygyá válik a felek szolgáltatásai közötti értékkülönbség.

4.3. Alkalmazott grafikai művek esetében általában ismert a felhasználás célja, módja és mértéke, mivel gyakran kapcsolódnak egy-egy termék életciklusához vagy egy reklámkampányhoz.

Egy termék ismertségét fokozó alkalmazott grafikai mű (arculati elemek, logó) felhasználásának elsődleges célja éppen az, hogy elősegítse az eladni kívánt termék kelendőségét akár közvetlenül, akár közvetetten. Így az eljáró tanács álláspontja szerint a perbeli esetre azért sem alkalmazható az Szt. e rendelkezése, mert a felperesnek célja lehetett olyan logót, arculatot tervezni, amely hozzájárul a hordozó termék eladhatóságához, az alperes pedig olyan mű átvételében lehetett érdekelt, amely segíti üzleti terveinek a megvalósulását.

Amennyiben a bíróság úgy ítélné meg, hogy az alperes a logót jogosulatlanul használta fel – vagy azért mert nem volt rá joga, vagy azért, mert a részére engedélyezett felhasználáson túlterjeszkedett – az eljáró tanács álláspontja szerint a méltányos minimum kártérítési összeg nem állapítható meg.

5. (F/5.) *Ha a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg ilyen összeg, akkor milyen további adatokra lenne szükség ennek megállapításához, és azokból kiindulva hogyan lenne kiszámítható a kártérítés összege?* (Az alperes a törvényszék kétszeri felhívása ellenére sem teljesítette a felperes adatszolgáltatás iránti kérelmét, többek között a V. termékmarketing-költségeiről, a V. terméklogó megjelentetésének az időpontjairól, módjairól és példányszámairól.) (Kiemelés a felperestől.)

5.1. A 3–4. kérdésre adott válaszok alapján az eljáró tanács álláspontja szerint jogsértés hiányában nem szükséges kártérítés megállapítása.

6. (A/1.) Jogosult-e a V. termék logójának szerzője a műért fizetendő felhasználási díj mértékét a V. termék tényleges forgalma alapján utólag felülvizsgálni, amennyiben a felek a logó elkészítésére vonatkozó, 2003. november 7-én kelt szerződésben fix díjat kötöttek ki a teljesítés ellenértékéért?

6.1. A 3–4. kérdésre adott válaszok alapján az eljáró tanács álláspontja szerint a szerző nem jogosult a felhasználási díj mértékét a termék tényleges forgalma alapján utólag felülvizsgálni.

7. (A/2.) A 2003. november 7-én kelt szerződés felhasználási szerződésnek is tekinthető-e egyben, és ezzel összefüggésben a kérdéses mű szerző részéről történő átadása magában foglalja-e a jogosultságot arra vonatkozóan, hogy az elkészült művet a megrendelő felhasználja?

7.1. A szakmai szokásokat és a szerződéses gyakorlatot figyelembe véve, a 2003. november 7-én kelt szerződés felhasználási szerződésnek tekinthető, mivel tárgya szerzői mű, továbbá vélelem szól amellett, hogy az átadott szerzői művet a megrendelő felhasználhatja. A felhasználás terjedelmére az Sztj. 43. §-ának szerződéspótló rendelkezései az irányadók.

8. (A/3.) A 2003. november 7-én kelt szerződésben kikötött díj magában foglalja-e a mű felhasználásáért fizetendő felhasználási díjat is?

8.1. A szakmai szokásokat és a szerződéses gyakorlatot figyelembe véve a szerződésben kikötött díj magában foglalja a felhasználási díjat és – százalékos megbontás hiányában – a munka elvégzéséhez kapcsolódó esetleges további díjazást is.

9. (A/4.) Túllépte-e a megrendelő a felhasználási jog kereteit, amennyiben a logót Magyarország területén a V. termékekkel kapcsolatosan kizárólag orvosok felé irányuló ismertetési tevékenysége során felhasználta?

9.1. A 4. kérdésre adott válaszok alapján az eljáró tanács álláspontja szerint az alperes megrendelő nem lépte túl felhasználási jog kereteit, mivel a felhasználás mértéke és terjedelme az Sztj. 43. §-ának (5) bekezdésének rendelkezésén, azaz a szerződés céljának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges felhasználási módon és mértéken belül maradt.

10. (A/5.) A Magyar Tervezőgrafikusok Egyesülete által korábban tájékoztatásként kiadott, és 2006-ig még elérhető árjegyzék alkalmas-e annak igazolására, hogy egy grafikai műért fizetendő felhasználási díj reálisnak tekinthető egy adott időszakban?

10.1. Az egyes műfajok alkotóit tömörítő szervezetek érdekvédelmi célból gyakran készítenek iránymutató díjtáblázatokat. Különbséget kell azonban tennünk e szervezetek között aszerint, hogy van-e jogszabályi felhatalmazásuk az ajánlott felhasználási díjak meghatározására, vagy nincs. Amíg például a Magyar Építész Kamarának ezt a kamarai törvény lehetővé teszi, addig a Magyar Tervezőgrafikusok Egyesületének (a továbbiakban: MTE) erre nincs (nem volt) jogszabályi felhatalmazása. Egyedül a közös jogkezelő szervezetek díjszabásai azok, amelyek az Sztj. felhatalmazása alapján egységes feltételeket és kötelező díjakat állapíthatnak meg – a versenytörvény megsértése nélkül, ez azonban a perbeli esetben nem releváns.

10.2. A (többek között) MTE-nek versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében született jogerős ítélet szerint „*az Árjegyzékben és a Kiadványban megjelölt minimálárak, szorzók, számítások, az egyéb üzleti feltételek meghatározása viszonyítási alapul szolgált a tervezőgrafikai szolgáltatásokkal érintett piac egészére, a*

*professzionális és nem professzionális grafikai tevékenységet végzőkre, így alkalmas az egymás közötti verseny korlátozására.*¹¹ Ez alapján elmondható, hogy a hivatkozott árjegyzék a szerződés létrejöttekor támpontul szolgálhatott a felek között a felhasználási díj meghatározására. Hangsúlyozandó, hogy sem az MTE, sem más hasonló szervezet, mint például a Magyar Újságírók Országos Szövetségének díjtáblázata nem volt a szerződő felek számára általában kötelező: „[a] Magyar Újságírók Országos Szövetségének díjszabása csak irány-díjszabás, amely a felhasználó és a szerző közötti, a díjra vonatkozó megállapodás megkötésénél irányt szabhat. Annak alkalmazása azonban a felhasználó vagy a bíróság számára nem kötelező.”¹²

10.3. Az MTE hivatkozott díjjavaslata akkor és abból a célból készült, amikor kilátásba volt helyezve, hogy a szervezet – több más szervezettel együtt – szakmai kamarává válhat. A díjtábla kidolgozását a tervezői piacon kialakult jelentős eltérések miatt maguk a megrendelők (felhasználók) igényelték. A GVH eljárását követően az MTE a díjjavaslatot minden felületéről eltávolította, így az csak magánsokszorosításban terjedhetett.

Azonban – a hivatkozott ítélet megállapítására is figyelemmel – a kiadvány alkalmas volt a szakmai gyakorlat rögzítésére. Első fejezetében általános fogalmakat tisztázott, mint amelyek a felhasználási jogok is. Ez lehetett egyszeri, számban meghatározott többszöri és korlátlan felhasználási jog. Ez utóbbit nevezte a szakma „örökárnak”. Embléma (logó) tervezésénél minden esetben hozzá kapcsolódik a korlátlan felhasználási jog, és ennek figyelembevételével kellett kialakítani és szerződésben rögzíteni az árat, hiszen lehetetlen azt előre tervezni, átlátni, hogy egy embléma hányszor és milyen felületekre lesz alkalmazva.

Ezt a szakmai szokást és gyakorlatot támasztja alá az is, hogy már az Állami Lektorátus által zsúrizett időkben is a korlátlan felhasználási forma érvényesült.

11. (A/6.) A V. termékre vonatkozó szerződés felhasználásiszerződés-jellegét alátámaszthatja-e, ha a felek szóban egyeztetnek és állapodnak meg a logó készítésének céljáról, és a felek számára ismert és nyilvánvaló tény, hogy mi a megrendelő szándéka egy vényköteles gyógyszerkészítményhez kapcsolódó logóval?

11.1. Az 1.6. és 1.7. válasz alapján az eljáró tanács álláspontja szerint a szerződő feleknek tudniuk kellett, hogy a logót az alperes fel fogja használni.

12. (A/7.) Életszerű és alkalmazható ellenszolgáltatási forma-e a felhasználási jogok gyakorlásáért a fix és egyösszegű felhasználási díj kikötése a szerzői mű jövőbeli és időben korlátlan mértékű felhasználásáért, tekintettel arra a gyógyszeripari sajátosságra, hogy a termékhez kapcsolódó logó tervezésekor és átadásakor a felhasználás jövőbeli mértéke nem ismert, hiszen az a készítmény életciklusához – és még szűkebben véve annak promóciós (ismertetési) szakaszához – kapcsolódik, amelyet a megrendelőtől független gyógyszeripari piaci körülmények befolyásolnak kizárólag?

¹¹ Fővárosi Ítéltábla, 2.Kf.27.435/2007/12.

¹² Kúria, Pfv.IV.22.014/2009/8.

12.1. A 3.3. és 3.4. válasz alapján az eljáró tanács álláspontja szerint az eleve funkcionális jellegű (pl. reklámozás céljára megrendelt) alkalmazott grafikák esetében életszerű és alkalmazható – a gyakorlatban is alkalmazott – a megrendelt grafikához kapcsolódó felhasználási jogok egyösszegű megváltása, azaz korlátlan térbeli és időbeni, a szerződéskötéskor ismert valamennyi felhasználási módra történő jogszerzés.

12.2. A 2. kérdésre adott válasz alapján az eljáró tanács álláspontja szerint perbeli esetben az ilyen széles körű engedélyezés nem történhetett meg, figyelemmel arra, hogy:

- ha a felhasználási szerződés tartalma nem állapítható meg egyértelműen, a szerző számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni [Szjt. 42. § (3)],
- amelynek keretét az Szjt. 43. §-a ad.

Hivatkozva az eljáró tanács 1.5. válaszára, a szerződésben az Szjt. 43. §-a által törvényesen szűkített felhasználási engedély terjedelmének tényleges határainak megítélésénél segítségül lehet a felperes és a bt. által kötött felhasználási szerződés vagy munkaszerződés.

13. (A/8.) Amennyiben a felhasználási jogok ellenértékét a 2003. november 7-én kelt szerződésben meghatározott ellenérték nem tartalmazná, akkor az összecszerűség tekintetében:

- milyen számítási módon lehet a szerző ténylegesen kifejtett munkájával arányos felhasználási díjat meghatározni,

tekintettel arra a tényre, hogy:

- a gyógyszerkészítmények forgalmának nagysága (bevétel), valamint a logó minősége/felhasználása között nem bizonyított semmilyen egyértelmű és közvetlen kapcsolat,
- a V. készítmény vényköteles, azaz az orvosok szakmai meggyőződése meghatározó abban, hogy milyen forgalmat produkál a termék,
- ha az érintett vényköteles gyógyszerkészítmény felírásához kapcsolódó tájékoztató anyagokon a logó feltüntetésre is került, annak szerepe nem volt hangsúlyos, mivel a tájékoztató/ismertetőanyagok lényegét a készítményhez kapcsolódó tudományos és szakmai információk jelentették (lásd ismertetőanyag másolata),
- a logó egyedül, önmagában nem szerepelt a termékkel összefüggésben semmilyen ismertetőanyagon, azaz egyedül semmilyen hatást nem fejtett ki a készítmény ismertségére, és hogy a készítmény dobozán (amivel a készítmény használatakor a páciens vagy az orvos találkozik) a logó nem is szerepel?

13.1. A 3. és a 9. kérdésre adott válaszok alapján az eljáró tanács álláspontja szerint perbeli esetben az alperes felhasználási jogszerzése az Szjt. 43. §-ára figyelemmel:

- nem kizárólagos,
- harmadik személynek nem átengedhető,
- Magyarország területére vonatkozik,
- időtartama a hasonló művek felhasználására kötött szerződések szokásos időtartamához igazodik.

A szerződés nem jelöli meg azokat a felhasználási módokat, amelyekre az engedély vonatkozik, illetve nem határozza meg a felhasználás megengedett mértékét, ezért az engedély a szerződés céljának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges felhasználási módra és mértékre korlátozódik. Figyelemmel arra, hogy a logó – a felek előadása szerint – kizárólag a gyógyszerkészítménnyel összefüggésben és kizárólag Magyarországon jelent meg az ismertetőanyagokon, így megállapítható, hogy a felhasználás a szerződés céljának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges felhasználási módra és mértékre korlátozódott.

13.2. A 2003. november 7-én kelt szerződésben meghatározott ellenérték – beleértve esetlegesen az elvégzett munka díját is – a 13.1. válasz szerinti terjedelmű felhasználási engedély ellenértékét tartalmazhatja.

14. (A/9.) Amennyiben a felhasználási jogok ellenértékét a 2003. november 7-én kelt szerződésben meghatározott ellenérték nem tartalmazná, akkor a felhasználási jogok ellenértékeként járó felhasználási díj mértékére irányadó lehet-e a felek között az E. termékkel kapcsolatosan 2010-ben létrejött szerződés, amely a térben és időben korlátlan és kizárólagos felhasználási jogokat is tartalmazó teljesítési díjat – hasonlóan a perbeli V. termékre vonatkozó szerződéshez – egy összegben, hatszázezer forintban állapította meg, amely összeg nagyságrendileg egyébként a Magyar Tervezőgrafikusok Egyesülete által korábban tájékoztatásként kiadott és 2006-ig még elérhető árjegyzékkel is összhangban van (azaz nem kevesebb annál)?

14.1. A 3. és a 8. kérdésre adott válaszok alapján az eljáró tanács álláspontja szerint a 2003. november 7-én kelt szerződésben meghatározott ellenérték tartalmaz felhasználási díjat is.

Amennyiben az alperes a logó vonatkozásában kizárólagos felhasználási jogokat kívánna szerezni, a szakmai gyakorlatnak megfelel az, ha a kizárólagos felhasználási jogokért a szerző +25-50%-os felárat kérne, amely így arányban állna az említett 2010. évi szerződésben kikötött díjazással.

15. (A/10.) Hogyan befolyásolja a felhasználási díj esetlegesen utólagosan megállapított összegszerűségét az a körülmény, hogy a V. termékre vonatkozó szerződés 2003-ban született, míg a szerző korábbi látszólagos egyetértését megváltoztatva a logó felhasználásának megszűnését követően, 2010-ben jelezte szerzői jogi igényét?

15.1. Az eljáró tanács álláspontja szerint ennek megállapítása nem az SZJSZT kompetenciájába tartozó szerzői jogi szakkérdés.

Dr. Kiss Zoltán, a tanács elnöke
Dr. Legeza Dénes István, a tanács előadó tagja
Sára Ernő, a tanács szavazó tagja

ÉPÍTÉSZETI TERV ENGEDÉLY NÉLKÜLI ÁTDOLGOZÁSA, AZ ÉPÍTÉSZETI MŰ SÉRTHETETLENSÉGÉHEZ FÜZŐDŐ JOG MEGSÉRTÉSE

SZJSZT-47/2014

A törvényszék által feltett kérdések

1. Nyilatkozzon a szakértői testület arról, hogy az áttervezést végző B. A. tervei mennyiben jelentettek eltérést az eredeti felperesi tervekhez képest!
2. Nyilatkozzon, hogy az átalakítás következtében a műnek az egysége megváltozott-e, milyen irányban!
3. A felperesnek az áttervezésre vonatkozó ajánlata mennyiben felel meg az építészkamara által javasolt díjszabásnak?

Válaszok a törvényszék által feltett kérdésekre

Bevezető, általános válaszok.

Az eljáró tanács a kirendelő végzésben összefoglalt tényállás alapján, a csatolt peres iratokat áttanulmányozva alakította ki véleményét. Megjegyzi, hogy nem volt megtalálható az iratok között a felperes és az alperesi jogelőd között létrejött eredeti, a 2008-as átépítés alapját jelentő tervezési szerződés. Ha e tervezési szerződés átdolgozási jogot enged az alperesi jogelődnek, az kioltja a felperesi igényt. A felek a korábbi szerződés tartalmára nem utaltak. A felperes igényéből, az alperes védekezéséből és abból, hogy az alperes kért átdolgozási engedélyt a felperestől, levonható az a közvetett, egyelőre irattal alá nem támasztott következtetés, hogy szerződés alapján átdolgozási jog az alperesi jogelődöt valószínűleg nem illette meg. Mindazonáltal az eljáró tanács indokoltan tartaná e szerződés vizsgálatát azért, mert az alperes munkavállalójával dolgoztatta át a tervet, ami belső, saját átdolgozást jelent (ennek eredményét sérelmezi a felperes). Emiatt az átdolgozás megtörténtét annak fényében is meg kellene vizsgálni, hogy a felperes és az alperesi jogelőd tervezési szerződése milyen terjedelmű belső célú felhasználási jogot engedett az alperesi jogelődnek, és e jogátengedést kétség esetén hogyan lehet értelmezni.

Az eljáró tanács a kirendelő végzésben foglalt jogszabályi hivatkozásokat a vélemény kialakítása szempontjából azzal egészíti ki, hogy a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. (Szt.) 13. §-ának építészeti alkotásokra való alkalmazhatósága körében az Szt. 67. §-t is figyelembe kell venni lex specialisként. Eszerint „A mű jogosulatlan megváltoztatásának minősül az építészeti alkotás vagy a műszaki létesítmény tervének a szerző hozzájárulása nélkül történő olyan megváltoztatása, amely a külső megjelenést vagy a rendeltetészerű használatot befolyásolja” [Szt. 67. § (1) bekezdés].

A tényállás 2013 előtti, ezért a szakvéleményt az Szjt. 13. §-ának a 2013. április 1-je előtt hatályos következő szövege alapján alakítottuk ki: „A szerző személyhez fűződő jogát sérti művének mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása vagy más olyan megváltoztatása vagy megcsorbítása, amely a szerző becsületére vagy hírnevére sérelmes.”

Az eljáró tanács véleményét a töretlen bírói és szakértői gyakorlattal¹³ összhangban alakította ki. Az utóbbit egy 2014-ben készült szaktanulmány is összefoglalja.¹⁴

Eszerint ha a tulajdonos az épületet át kívánja építeni, és e körben a *tulajdonosi jogait rendeltetésszerűen gyakorolja*, a bírói és a szakértői gyakorlat a tulajdonosi és az építészervezői érdekmérlegelés során a tulajdonos javára dönt. E gyakorlat egyrészt

- szűkíti az építész tervezőnek a mű (terv, illetve az épület) egységéhez fűződő ún. integritási jogát, másfelől kimondja, hogy
- az átdolgozási engedélyt – értelemszerűen megfelelő ellenérték fejében – a szerző nem tagadhatja meg, harmadrészt rögzíti, hogy
- az átdolgozás mértékét el nem érő, lényegtelen változtatásokhoz egyáltalán nem szükséges a szerző hozzájárulása, mert ezt a felhasználó (a tulajdonos) maga is elvégeztetheti.

Az épületátdolgozás sajátos esete az épület közérdekből szükséges megváltoztatása, ami adott esetben kiolthatja a mű integritásához fűződő védett magánérdeket (pl. autóbusz-

¹³ Csak a legfontosabb véleményeket kiemelve: SZJSZT-35/2002: Kórház tervdokumentációjának átdolgozása: http://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2002_035.pdf; SZJSZT-29/2003: Térfigyelő kamerarendszerrel kapcsolatos szerzői jogi kérdések: http://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2003_029.pdf; SZJSZT-11/2005: Informatikai stratégiai terv szerzői jogi védelme: http://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2005_011.pdf; SZJSZT-1/2006: Építészeti mű átépítése: http://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2006_1_rec.pdf; SZJSZT-30/2006: Ipari beruházásokhoz készített tervek felhasználása: http://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2006_30_rec.pdf; 24/2007/01: Tervdokumentáció átdolgozása: http://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2007_024.pdf; SZJSZT-29/2008: Iskolai bútorozási terv szerzői jogi megítélése: http://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2008_029.pdf; SZJSZT-18/2009: Autópálya tervezéssel kapcsolatos szerzői jogi kérdések: http://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2009_18_01.pdf; SZJSZT-4/2010: Építési tenderterv felhasználása kiviteli tervként: http://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2010_04.pdf; SZJSZT-15/2010: Építészeti alkotás engedélyezési tervének felhasználása kivitelezési terv elkészítésére és a felhasználási engedély terjedelme támogatási szerződés részét képező általános szerződési feltételek alapján: http://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2010_15.pdf; SZJSZT-15/2011: Belsőépítészeti terv felhasználása, átdolgozása: http://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2011_15.pdf; SZJSZT-19/2012/2: A P. rekonstrukciójával érintett szerzői jogokra vonatkozó korábbi szerződések értelmezése: http://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2012_19_2.pdf; SZJSZT-5/2013: Uszoda fejlesztésével kapcsolatos szerzői jogi kérdések: http://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2013_05.pdf.

¹⁴ Faludi Gábor: Az építészeti művek a Szerzői Jogi Szakértő Testület gyakorlatában. In: *Legeza Dénes* (szerk.): *A szerzői jog gyakorlati kérdései: Válogatás a Szerzői Jogi Szakértői Testület szakvéleményeiből* (2010–2013) fennállásának 130. évfordulója alkalmából. SZTNH, Budapest, 2014, p.118–150.

pályaudvar átépítése¹⁵). Ilyenkor is megmarad az építész szerző szerzői vagyoni jogaiból annyi, hogy kötelező a szükséges átdolgozás tervezési szerződését számára felajánlani. A szerző nem élhet vissza szerzői jogával, tervezői jogdíjigénye nem lehet túlzó. Ha ezt a lehetőséget nem ajánlották fel az eredeti tervezőnek, és az áttervezésre másnak adtak megbízást, a szerzői jogsértés megvalósul. Felróhatóság esetén az eredeti tervező kártérítésként tarthat igényt méltányos felhasználási díjra, vagy felróhatóság híján a gazdagodásmegtérítési igény érvényesíthető.¹⁶

Az előzőekben leszűrt megállapítások az alábbi bírósági gyakorlatra vezethetők vissza.

- BDT2010. 2329. Az építmény tulajdonosát megilleti az a jog, hogy a tulajdonában álló épületet átépítse, ennek során külső megjelenését, építészeti kialakítását, rendeltetését módosítsa, vagy azt elbontsa. A tulajdonos használati jogának rendeltetésszerű gyakorlásához kapcsolódó átépítés nem eredményezheti a tervező szerzői jogainak sérelmét. A tervező szerzői joga szempontjából a felhasználó hasznosítási jogosultságait érdekösszeméréssel kell mérlegelni.
- BH2005. 427. A tulajdonosi jogok rendeltetésszerű gyakorlása nem eredményezheti a tervezőnek az építményhez fűződő szerzői joga megsértését.

Megvalósul a szerzői jogi jogsértés, ha a tulajdonos építési engedély nélkül végzi az átépítést, és utóbb kér hozzájárulást:

- BDT2008. 1756. I. Nem minősül visszaélésszerű joggyakorlásnak, ha a szerző az építészeti alkotás mint szerzői jogi védelem alatt álló mű jogosulatlan megváltoztatása esetén az utólag kért hozzájárulását megtagadja. Ezért a szerző jognyilatkozata bírósági ítélettel nem pótolható.

Ha a tulajdonos egyáltalán nem kér átdolgozási engedélyt az építész tervezőtől, megvalósul a szerzői jogi jogsértés:

- Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.595/2008/3 -SZIT-H-PJ-2009-43. bírósági határozat.

Ad 1. Nyilatkozzon a szakértői testület arról, hogy az áttervezést végző B. A. tervei mennyiben jelentettek eltérést a felperes eredeti terveihez képest!

A válasz az iratokból (F/8 – építési engedélyezési tervdokumentáció) – az eredeti tervek ismerete nélkül – aggály nélkül megadható. Nincs peradat arra, hogy a kivitelezés során az alperes eltért volna az építési tervektől.

¹⁵ SZJSZT-08/2013: Építészeti mű átdolgozása: http://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenek_pdf/szjszt_szakv_2013_08.pdf, előzményvéleményekkel egyezően: „A Szerzői Jogi Szakértő Testület 01/06 számú, valamint 15/10 számú szakvéleményében kifejtette, hogy a tulajdonos tulajdonjogból fakadó jogosultságaival – akár a szerző Sztj.-ben megfogalmazott személyhez fűződő jogát fogalmilag sértő módon is – akkor élhet, ha az alkotás megváltoztatásához, vagy akár az épületben megtestesülő alkotás megsemmisítéséhez fűződő érdek mögött olyan szükségszerű (»reális«), magán- vagy társadalmi igény áll, amellyel szemben a szerzői jog gyakorlása rendeltetésszerű joggyakorlásnak minősülhet. Ezt a mérlegelést azonban esetenként kell elvégezni.”

¹⁶ *Faludi*: i. m. (14), p. 130.

A tervdokumentáció szerkezeti leírás c. része alapján az eltérések (az átépítési terveknek az ügyben figyelembe vehető sajátosságai) a következők:

- a galériaépület déli szárnyában az alperes közhasznú kft. központi irodáit alakította ki,
- a meglévő galériaépület belső átalakítása, bővítése volt az átépítési munka jellege (tervezői nyilatkozat, utolsó bekezdés),
- az irodakialakításhoz a meglévő kávézót, annak fedett teraszát és nyitott teraszát építette át/be akként az alperesi jogelőd, hogy a nyitott teraszt beépítették, a fedett terasz, szociális helyiség és előkészítő konyha válaszfalait bontották le, ezekből alakították ki az irodateret,
- a teakonyhát át kellett helyezni látványtakarással (belső gipszkarton fal) az előcsarnokba,
- a vizesblokk megközelíthetőségét új, acélszerkezetű, üvegfalú, és üvegtető födémmel ellátott, 3,30 m fesztávolságú átjáróval (híd) biztosították,
- a belső udvarra néző déli homlokzaton öt ablakot nyitottak, amelyek elé üveg árnyékolópaneleket helyeztek el,
- a tartószerkezeteket nem bontották meg, minden beépített szerkezet szerelt, eltávolítható, könnyűszerkezet,
- új, látható épületszerkezet a nyitott terasz meglévő, acél gerendarácsához illesztett üveg-, illetve tömör falszerkezete, valamint az átjáró (híd) szerkezete.

Ami a nyitott terasz beépítését illeti:

- a nyitott terasz beépítéséhez használt
  - új acéloszlopok szerkezetükben és formájukban megegyeznek az épületben (üvegház) már meglévő acéloszlopokkal,
  - fix üveges és ablakos mezők alumíniumszerkezete megegyezik a főépületen alkalmazott alumíniumszerkezetekkel,
  - tömör fal külső nemesvakolatának a színe és felülete megegyezik a főépületen használt színnel és felülettel,
- a nyitott terasz beépítése során keletkező új tető folytatja a meglévő üvegház tetőzetének 10%-os lejtését.

Ami az átjáró (híd) építését illeti,

- acélgerendákon szerelt könnyűszerkezetes födém, amelynek kerámiaburkolata megegyezik az alkalmazott kerámiaburkolattal,
- a falszerkezet acéloszlopok közé szerelt, alumíniumkeretben elhelyezett fix üvegfalakból áll, az alumíniumkeret követi az épületen már meglévő hasonló szerkezeteket, és ugyanez a helyzet az acélszerkezetben elhelyezett hőszigetelő üvegtetővel kapcsolatban is.

A gépészeti megoldások az ügy szempontjából nem relevánsak.

Az eljáró tanács megállapítja, hogy az áttervezés (átépítés) során a felperes terveihez való illeszkedési szándék a szerkezetváltásztás körében jól látható, de az átépített mű funkcionálitása, belső térbelisége megváltozott.

Ad 2. Nyilatkozzon, hogy az átalakítás következtében a műnek az egysége megváltozott-e? Ha igen, milyen irányban!

A válasz megadása során az eljáró tanács az Szt 13. § és 67. § (1) bekezdésének együttes értelmezése szellemében járt el. Az Szt 13. §-hoz fűzött Nagykommentár (Wolters Kluwer, 2014. Budapest, szerk. Gyertyánfy Péter) kiemeli, hogy „sajátos, főleg az építészeti alkotások és műszaki létesítmények tárgyában gyakoribb eset a műpéldányokra vonatkozó tulajdonosi joggyakorlás és a szerzői jog összeütközése. Ezek olyan érdekösszeméréssel dönthetők el, amelynek szintje nem az Szt. 13. § részletszabályainál van, hanem annál magasabban: a tulajdonjoggal mint kizárólagos joggal védett érték és az ugyancsak kizárólagos jogokkal védett szerzői jogosulti érdek a rendeltetésszerű joggyakorlás elve mércéjével mérhető össze – az elv az Szt. 3. §-ának hídján jön át”.

Az Szt 67. §-hoz fűzött, e kérdéshez kapcsolódó magyarázat pedig az SZJSZT töretlen gyakorlatára utal: „az Szt. 13. §-a és 67. § alapján a szerzőnek az építészeti művek tekintetében a mű integritásához fűződő joga abban az esetben sérül, amennyiben az alkotás ... megváltoztatásának eredményeképpen a külső megjelenés a lényegét érintő mértékig eltorzul, megcsonkul, illetve a külső megjelenés vagy a rendeltetésszerű használat oly módon változik meg, hogy az a szerzői becsületet, a szerző jóhírnevét sérti” (SZJSZT-1/2006, követve az SZJSZT-35/2002 és SZJSZT-26/2004 számú szakvéleményt).

Ebből kiindulva: az átépítés az eredeti rendeltetésszerű használatot semmiben nem befolyásolja. Az épületegyüttes továbbra is alkalmas megcélzott funkciójának betöltésére. Sőt, a rendeltetésszerű használati funkciók köre bővült: az épületegyüttes irodai célokat is szolgál, és e funkció nincs ellentétben az épület eredeti művésztelep-funkciójának az ellátásával, azt nem is károsítja.

Az átépítés érinti a külső megjelenést, azaz a mű egységét. A külső megjelenés érintettsége nem az utcai front, hanem a déli, belső udvari front felől valósul meg, és azt elsősorban az átjáró megépítése, másodsorban a nyitott terasz beépítése jelenti.

Ami a mű egységét valóban hátrányosan érinti, az a „lábakra emelt, a kávézóból nyíló terasz” beépítése, amely „szinte fölé emelkedik a három ötszáz éves platánnak” (F/2 oldalszám nélkül). Ez ugyanis az F/2 alatt csatolt méltató cikkben is hangsúlyozott átláthatóságot, a kert és az utca összekapcsolódását is csökkenti.

Az eljáró tanács álláspontja szerint azonban az épületegyüttes külső megjelenésének a lényegét torzító, csonkító, illetve a szerzői becsületre vagy jó hírnévre sérelmes módon az átépítés nem érintette a következő okokból:

- az átépítés belső átalakítást eredményezett;
- az átépítés olyan szerkezetekkel, anyagokkal, olyan látható felületeket képezve történt, amelyek megegyeztek az eredeti épületegyüttesen alkalmazott megoldásokkal, illetve ahhoz a legközelebb álltak;
- az átépítés arra a lehető legkisebb mértékre korlátozódott, amely az irodahelyiség-csoport kialakításához szükséges volt, és nem korlátozott semmilyen alap-, a művész-telepi tevékenység ellátásához kapcsolódó funkciót;
- az irodai funkció közhasznú szervezet irodai tevékenységének az ellátását jelenti, a közhasznú tevékenység pedig minden olyan tevékenység, amely a létesítő okiratban megjelölt közfeladat teljesítését közvetlenül vagy közvetve szolgálja, ezzel hozzájárulva a társadalom és az egyén közös szükségleteinek a kielégítéséhez;
- az F/2 alatt csatolt, az épületegyüttes jellemzőit dicsérően kiemelő folyóiratcikk megállapítja, hogy az eredeti (felperesi) átépítés „a régi 'házacska' beépítési karaktert megőrizte, az enyhe hajlásszögű magastetők ritmusa együtt hullámzik a hatalmas árteri fák lombkoronájával”;
- e hullámzást a perben érintett átépítés megőrizte (lásd az 1. kérdésre adott, a tető kialakításával kapcsolatos részválaszt);
- érintetlen maradt a jellegadó bejárati torony;
- érintetlen maradt az utcafront, az utcára néző kubusok (terek) füzére;
- az átépítés alapvetően csak akkor érinti lényegesen a külső megjelenést, ha az a közterülethez kapcsolódó külső megjelenést változtatja meg;
- az épületegyüttes F/2 alatt csatolt szakmai folyóiratcikkben említett térszervező szerepét az átépítés egyáltalán nem érintette.

Ad 3. A felperesnek az átervezésre vonatkozó ajánlata mennyiben felel meg az építészkamara által javasolt díjszabásnak?

Előzetesen meg kell jegyezni, hogy a felperesi előadás szerint az árajánlat mind az építési, mind a kivitelezési tervdokumentáció díját magában foglalta. Nem talált az eljáró tanács olyan peradatot, amely ezt a díjat vagy e díjnak az építési tervdokumentáció elkészítésére eső részét összehasonlíthatóvá tehetné az építési tervdokumentációt jegyző, munkavállaló tervező számára fizetett díjjal. Azt azonban le kell szögezni, hogy az Szjt. 30. § (3) bekezdése értelmezése alapján a szolgáltatati mű szerzőjének csak a felek ilyen irányú megállapodása alapján jár szerzői jogdíj, ha a szolgáltatati művet a munkáltató maga használja fel.

Az eljáró tanács a kirendelésnek megfelelően tanulmányozta a Magyar Építész Kamara ajánlott díjszabását.¹⁷

¹⁷ http://www.mek.hu/media/files/2014/letoltheto/110929_MEK_dijsszamitas_2011.maj.pdf.

Ez a díjszámítási mód tartalmaz egy sajátos díjalap-kalkulációt, ehhez igazítja az összes mérnöki és építészeti szolgáltatás díját, és ezen belül tervfázisokhoz rendeli ezeknek a szolgáltatásoknak az ajánlott díját.

Az eljáró tanács nem rendelkezett adatokkal arra nézve, hogy milyen díjalaphoz lehetett volna a felperes alperes által el nem fogadott árajánlatát viszonyítani. Emiatt az eljáró tanács nem tud választ adni arra a kérdésre, hogy az el nem fogadott ajánlatba foglalt díj hogyan viszonyul a Magyar Építész Kamara által ajánlott díjakhoz.

*Dr. Gyertyánfy Péter, a tanács elnöke
Dr. Faludi Gábor, a tanács előadó tagja
Vajai Tamás DLA, a tanács szavazó tagja*

* * *

MŰSZAKI BERENDEZÉS TERVEINEK SZERZŐI JOGI VÉDELME*

SZJSZT-19/2015

A megkereső által feltett kérdések

1. Állapítsa meg, hogy a D. által készített tervrajzok rendelkeznek-e olyan, a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. § (3) bekezdésében meghatározott egyéni, eredeti jelleggel, amely alapján szerzői jogi védelem alatt állnak, figyelemmel a Magyarországon és külföldön ismert gyakorlatra is!
2. Amennyiben szerzői jogi védelem alá esnek a fent meghatározott tervrajzok, állapítsa meg, hogy a vállalat által készített tervrajzokhoz képest pontosan mennyiben jelentenek egyéni, szerzői jogi védelmet megalapozó újításokat a D. által készített tervrajzok!
3. A D. tervrajzaiban alkalmazott megoldások a szakirodalomból ismertek volta-e Magyarországon a 2010–2011. években?
4. Amennyiben ismertek voltak a D. által alkalmazott megoldások a szakirodalomban, megállapítható-e, hogy a D. által készített tervrajzok szerzői jogi védelem alatt állnak?
5. A szakértő intézmény egyéb észrevételei.

* Az időközben megszületett és a testületnek megküldött jogerős ítélet szerint a bíróság az ügyész – bűncselekmény hiányában – kezdeményezésére a vádlottat felmentette.

Tényállás

D. gépészmérnökként transzformátorlaj-szivattyút tervezett, amelynek a forgalmazását 2009 júniusában kezdte meg a cég1-en keresztül. A szivattyú fő megrendelője 2011. januárig a cég2 volt, aminek ügyvezetője a vádlott. A cég2 megrendeléseinek a beszüntetését követően saját mérnökeivel D. terveit alapul véve szivattyút tervezett, majd elkezdte az új tervek alapján a szivattyúkat gyártani és értékesíteni. D. a tervei felhasználására és átdolgozására nem adott engedélyt.

Az eljáró tanács a nyomozás iratait áttekintve megállapítja, hogy szakvéleményének kialakításához ez elegendő. Az eljáró tanács szakvéleménye kialakításakor a rendelkezésre álló tervrajzokat vizsgálta, ezek közül a vállalat 1985. augusztus 13-án készült, a vádlott tulajdonában levő rajzot hasonlította össze a cég1 (tulajdonos D.) rajzaival. Az összehasonlítás az alábbi, a mérnöki gyakorlatban szokásosan alkalmazott megoldások tekintetében tér el: a rajzokból megállapítható hogy a járókerék szélességét bővítették, ez egyetemi tankönyvi anyag, tehát egyéni, eredeti jelleget nem tartalmaz. Továbbá a járókerék szélességének a bővítése következtében a csigaház megnyúlt, és téglalap alakúvá változtatták. Ez a megoldás pl. Fáy Csaba: Szivattyúüzemi kézikönyvből is ismert. A csőtengely alkalmazása pedig legalább az US6,854,955B2 sz. közzétételből ismert. Egyéb különbséget megállapítani nem lehet.

Az eljáró tanács szakvéleménye

1. Alkalmazandó jogszabály

Az 1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról (Szt.):

1. § (1) Ez a törvény védi az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat.

(2) Szerzői jogi védelem alá tartozik – függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e – az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül különösen:

...

1) a műszaki létesítmény terve, ...

(3) A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől.

(6) Valamely ötlet, elv, elgondolás, eljárás, működési módszer vagy matematikai művelet nem lehet tárgya a szerzői jogi védelemnek.

- BDT2006/1499. sz. határozat: „A terv előkészítése során megjelenő műszaki gondolatok, elképzelések szerzői műnek nem minősülnek, ha az ötlet szintjét nem haladják meg. Szerzői jogsérelem ezért nem valósul meg, ha az új tervező nem a műszaki megoldást, hanem legfeljebb az ezzel kapcsolatos ötletet veszi át, és más építészeti megoldást alkot.”

2. Előzetes megállapítások

A transzformátorolaj-szivattyú, mint műszaki létesítmény terve, lehet szerzői mű. A szerzői jogi védelem egyetlen feltétele, hogy az alkotás a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jelleggel rendelkezzen. Mivel valamely ötlet, elv, elgondolás, eljárás, működési módszer nem lehet a szerzői jogi védelem tárgya, a „*terv előkészítése során megjelenő műszaki gondolatok, elképzelések szerzői műnek nem minősülnek, ha az ötlet szintjét nem haladják meg.*”¹⁸

Műszaki létesítmények terve abban az esetben áll szerzői jogi védelem alatt, ha a létesítmény tervében foglalt megoldások egyéni-eredeti jelleggel kölcsönöznek a létesítménynek.¹⁹ Az SZJSZT töretlen gyakorlata meghatározza, hogy milyen szellemi alkotás minősülhet szerzői műnek: „*Olyan szellemi alkotás, amely egyéni abban az értelemben, hogy az adott körülmények között lehetőség van többféle kifejezési módra, s ezek közül a szerző egyéni módon valósítja meg azok egyikét vagy másikat, s amely eredeti abban az értelemben, hogy az nem csupán valamely már meglévő alkotás szolgálai másolata.*”²⁰

Az ügy tárgyát képező transzformátorolaj-szivattyú terve tehát akkor áll szerzői jogi védelem alatt, ha a fenti kritériumok alapján egyéni, eredeti jelleggel rendelkezik.

Az eljáró tanács megjegyzi, hogy nem állhatnak szerzői jogi védelem alatt senki javára azok a teljesítmények, amelyek mindenki számára szabadon hozzáférhetőek, a különböző szakmai, technikai előírások, elvárások, általános kritériumoknak megfelelő alkotóelemek, sablonok. Ezek ugyanis – még ha esetleg eredetileg valakinek az egyéni-eredeti szellemi tevékenységéből is fakadtak, mára olyan általános standardokká váltak, ami nem indokolja ezek monopolizálását.²¹

Az Szt. 1. § (3) bekezdésének követelménye nem az objektív újdonság követelményét állítja fel a művek védelmének feltételeként. „Ezért a szerzői jogban az ’újdonság’ helyett inkább az ’eredetiség’ kifejezést használjuk. Itt, a szerzői jogban az azonos tárgyú, hasonló felépítésű ’párhuzamos fejlesztések’ (párhuzamosan alkotott önálló művek) egyidejű, konkuráló védelmet élvezhetnek ...”²²

A védelem feltételének ilyen meghatározása elvi lehetőséget ad arra, hogy nagyon hasonló művek önálló védelmet élvezzenek, ha azok megalkotása önállóan történt, és az egyes művek tekintetében külön-külön megállapítható a védelem feltételeinek való megfelelés.

Nem állhat azonban fenn az alapul fekvő mű szerzőjének jogaitól független szerzői jogi védelem olyan alkotáson, amelynek egésze vagy részlete egy másik alkotás felhasználásával

¹⁸ BDT2006/1499. sz. határozat.

¹⁹ SZJSZT-04/2005: Műszaki létesítmény terveinek felhasználása: http://www.szjstn.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2005_004.pdf.

²⁰ SZJSZT-38/2003: Külsős óraadók előadásainak szerzői jogi védelme: http://www.szjstn.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2003_038.pdf.

²¹ SZJSZT-23/2010: Konstruktív tervek, gyártmánytervek és látványtervek szerzői jogi megítélése: http://www.szjstn.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenyek_pdf/szjszt_szakv_2010_23_1.pdf.

²² Gyertyánfy Péter (szerk.): A szerzői jogi törvény magyarázata. Complex Kiadó, Budapest, 2006, p. 30.

készült. Ebben az esetben engedély nélküli átdolgozásról vagy – amennyiben más mű létrejött nem állapítható meg – szolgai másolásról – és ezeket követő engedély nélküli felhasználásokról – beszélhetünk.²³

Az eredetiségnek a szerző rendelkezésére álló lehetőségei – korlátai – műfajonként változnak. A mű formájának egyik feladata a külvilág számára való érzékelhetőség, megjelenés biztosítása és a mű azonosításának lehetővé tétele. Nyilván másként jelentkezik az eredetiség egy tervezőnél, mint egy festőnél. A tervezőnek a fizikai törvények és az építészeti előírások szűkebb mozgási teret engednek, mint a képzőművészeti alkotásokat létrehozó szerzőnek.²⁴

Minél kisebb egy szerző mozgásteret, annál valószínűbb, hogy a két szerző egymástól függetlenül is ugyanazt a kifejezőmódot választja. Tehát ha két szerző egy műszaki létesítmény megvalósításához egymástól függetlenül ugyanazt a kifejezőmódot választja, akkor az valószínűsíthetően azért van így, mert a funkcionális determináltság miatt a lehetséges kifejezőmódok olyan csekély eltérést tudnak csak felmutatni, ami a kifejezés egyéni, eredeti jellegét kizárja.

Az egyéni, eredeti jelleg megléte csak abban az esetben eredményez szerzői jogi védelmet, ha az a szerző saját szellemi tevékenységéből fakad, és nem egy másik mű szolgai másolásának az eredménye.

3. A kérdésekre adott válaszok

Ad 1. Állapítsa meg, hogy a D. által készített tervrajzok rendelkeznek-e olyan, a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. § (3) bekezdésében meghatározott egyéni, eredeti jelleggel, amely alapján szerzői jogi védelem alatt állnak, figyelemmel a Magyarországon és külföldön ismert gyakorlatra is!

A D. által készített tervrajzok nem rendelkeznek egyéni, eredeti jelleggel, amely megalapozna szerzői jogi védelmet. A tervrajzokban esetlegesen előforduló, a vállalat terveihez képest eltérő műszaki változtatások egyetemi tananyag részét képezik, illetve közismert műszaki megoldásokon alapulnak, tehát egy mérnök szakember szivattyú tervezése során hasonlóan járt volna el.

Ad 2. Amennyiben szerzői jogi védelem alá esnek a fent meghatározott tervrajzok, állapítsa meg, hogy a vállalat által készített tervrajzokhoz képest pontosan mennyiben jelentenek egyéni, szerzői jogi védelmet megalapozó újításokat a D. által készített tervrajzok!

²³ SZJSZT-36/2013: Bútorok szerzői jogi védelme és szolgai másolása: http://www.sztnh.gov.hu/testuletek/szjszt/SZJSZT_szakvelemenek/2013/PDF/szjszt_szakv_2013_36.pdf.

²⁴ SZJSZT-38/2001: Épület átalakítása során felmerülő egyes szerzői jogi kérdések: http://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/SZJSZT_szakvelemenek_pdf/szjszt_szakv_2001_038.pdf.

Tekintettel arra, hogy az eljáró tanács az ad 1-ben feltett kérdésre adott válasza szerint D. tervei nem képezik szerzői jogi védelem tárgyát, ezért értelemszerűen az ad 2. kérdés irreleváns.

Ad 3. A D. tervrajzaiban alkalmazott megoldások a szakirodalomból ismertek voltak-e Magyarországon a 2010–2011. években?

A D. tervrajzaiban alkalmazott megoldások szabadalmakból, szakirodalomból, egyetemi tankönyvekből is ismertek voltak.

Ad 4. Amennyiben ismertek voltak a D. által alkalmazott megoldások a szakirodalomban, megállapítható-e, hogy a D. által készített tervrajzok szerzői jogi védelem alatt állnak?

Az ismert elemek D. általi megjelentetése nem rendelkezik olyan egyéni, eredeti jelleggel, amely a terv szerzői jogi védelmét megalapozná.

Ad 5. Az eljáró tanácsnak egyéb észrevétele nincs.

Dr. Szilágyi István, a tanács elnöke
Dr. Lendvai Zsófia, a tanács előadó tagja
Farkas Tamás, a tanács szavazó tagja
Dr. Oelberg Gusztáv, külső szakértő

* * *

ADATVÉDELMI SZABÁLYZAT SZERZŐI JOGI VÉDELME

SZJSZT-39/2015

A megkereső által feltett kérdések

1. Nyilatkozzon, hogy a sértett által készített adatvédelmi tájékoztató, illetve szabályzat gyűjteményes műnek minősülő adatbázis-e!
2. Amennyiben igen, úgy a mű tartalmi elemeinek az átvételéhez szükséges-e a szerző engedélye? Így mennyiben tekinthető a szerzői jogot sértő felhasználásnak az alapvető jogszabályszövegből álló adatbázis egyes részeinek – azonos jellegű gyűjteményben történő felhasználása? Ez a tevékenység a gyűjteményes mű átdolgozása-e?
3. A mellékelt, cég2 honlapján megjelent, valamint a megrendelőnek átadott és a sértett által szerkesztett adatvédelmi szabályzatok tartalmának vonatkozásában hogyan alakul a szerzői jogi védelem, megállapítható-e az „átfedések nyomán” szerzői jogi jogsértés?

4. Amennyiben a sértett adatvédelmi tájékoztató, illetve szabályzat nem gyűjteményes mű, úgy adatbázis-e? Amennyiben adatbázis, milyen szempontok alapján vizsgálható az a konkrét esetben, hogy az adatbázis tartalmának megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése jelentős ráfordítást igényelt-e?

A megkereséshez csatolt melléletek

A megkereső a megkereséshez csatolta a cég1 adatkezelési tájékoztatóját, a cég2 adatvédelmi szabályzatát, a cég3 adatvédelmi szabályzatát és a Fővárosi Ítéltábla részítéletét.

Tényállás és előzetes megállapítások

A cég2 közzétette saját adatvédelmi szabályzatát, és 2012-ben megbízást kapott adatvédelmi tájékoztatók, így többek között a cég3 adatvédelmi szabályzatának elkészítésére is. A cég2 ügyvezetőjével szemben büntetőeljárás indult szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése miatt. A büntetőeljárás tárgya annak a kérdésnek eldöntése, hogy a cég2 megsértette-e a cég1 adatvédelmi tájékoztatóját készítő szerzői jogát a saját, illetve a megbízás alapján általa készített adatvédelmi szabályzattal.

Az eljáró tanács megjegyzi, hogy a Fővárosi Ítéltábla megkereső által csatolt részítéletét nem vizsgálta, mert az ügy szempontjából releváns dokumentumok alapján a feltett kérdések megválaszolhatóak voltak.

Egyebekben az eljáró tanács a csatolt iratokat áttekintve megállapítja, hogy szakvéleményének kialakításához a rendelkezésére bocsátott információk elegendők.

Az eljáró tanács szakvéleményének kialakításához elsődlegesen a cég1 adatkezelési tájékoztatójának vizsgálata szükséges.

Az eljáró tanács szakvéleménye

Az eljáró tanács az alábbiak szerint válaszolja meg a nyomozóhatóság által feltett kérdéseket.

1. Nyilatkozzon, hogy a sértett által készített adatvédelmi tájékoztató, illetve szabályzat gyűjteményes műnek minősülő adatbázis-e!

Az eljáró tanács álláspontja szerint a sértett adatkezelési tájékoztatója nem minősül gyűjteményes műnek minősülő adatbázisnak az alábbiak szerint.

Ahhoz, hogy azt meg tudjuk állapítani, hogy egy mű a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szjt.) értelmében gyűjteményes műnek minősülő adatbázis-e, először meg kell vizsgálni, hogy a mű az adatbázis fogalmának megfelel-e.

Az Sztj. 60/A. §-a értelmében „[e] törvény alkalmazásában adatbázis: önálló művek, adatok vagy egyéb tartalmi elemek valamely rendszer vagy módszer szerint elrendezett gyűjteménye, amelynek tartalmi elemeihez – számítástechnikai eszközökkel vagy bármely más módon – egyedileg hozzá lehet férni.

Mivel az adatbázis jogi szabályozása a magyar Sztj.-be az adatbázisok jogi védelméről szóló 96/9/EK irányelv átültetésével került be, és mivel az adatbázis definíciója az irányelv definíciójával megegyezik, ezért az értelmezések alapjául az irányelv szolgál.

A fenti definíciónak három fogalmi eleme van: (i) tartalmi elemek, (ii) rendszer vagy módszer szerinti rendezettség; és (iii) egyedi hozzáférhetőség.

Egy mű akkor tekinthető az Sztj. értelmében adatbázisnak, ha mindhárom fogalmi elemnek megfelel.

Először: a tartalmi elemek lehetnek művek, adatok vagy bármely egyéb tartalmi elemek. Az irányelv 17. preambulumbekzdése értelmében csak azok tekinthetők tartalmi elemeknek, amik önmagukban is valami önállóságot, egyedi jelentést, egymástól való tartalmi függetlenséget mutatnak fel. A 17. preambulumbekzdés kimondja, hogy az irányelv értelmében pl. nem adatbázis az audiovizuális művek, filmalkotások, irodalmi, illetve zenei művek.

Az eljáró tanács álláspontja szerint a cég1 adatkezelési szabályzata nem tartalmaz a fenti kritériumoknak megfelelő, egymástól elkülönülő, önálló értelmet hordozó tartalmi elemeket. A tartalmi elemekkel összefüggésben a tanács a Nagykommentár a szerzői jogi törvényhez²⁵ adatbázisokkal kapcsolatos megállapítását idézi „A (17) preambulumbekzdés szerint nem adatbázis például egy irodalmi mű – a szavak, mondatok, a nyelvi egységek bár önálló információkat is hordoznak, nem minősülnek az irodalmi mű tartalmi elemeinek – önállóságuk az irodalmi mű összefüggésében nem állapítható meg.”

Ezzel összefüggésben a tanács megjegyzi, hogy – az irodalmi művekhez hasonlóan – a szabályzat teljessége tartalmaz önálló információt, mivel rögzíti az irányadó jogszabályokban is foglalt adatvédelmi követelményeket. Bár az egyes rendelkezések információkat tartalmaznak, de önállóságuk a szabályzattal összefüggésben nem állapítható meg. A szabályzatnak tehát az egyes bekezdései, bár önálló információkat is hordoznak, nem minősülnek a mű tartalmi elemeinek, önmagukban nem értelmezhetőek, csak összességükben adják ki a szabályzat lényegét.

Az eljáró tanács álláspontja szerint az adatkezelési tájékoztató az adatbázis második fogalmi elemének, a rendszer vagy módszer szerinti rendezettségnek sem felel meg, mivel annak összeállításában semmilyen rendszer vagy módszer nem található, csupán az adatkezelés tekintetében irányadó rendelkezéseknek – a később a szakvéleményben utaltak szerint kifejtett módon tartalmazó – felsorolását foglalja magában.

²⁵ Dr. Gyertyánfy Péter (szerk.): Nagykommentár a szerzői jogi törvényhez. Wolters Kluwer, Budapest, 2014, p. 383.

A harmadik kritériumnak, az egyedi hozzáférhetőségnek abban az esetben megfelelne az adatkezelési tájékoztató, ha az elektronikus úton úgy lenne hozzáférhető, hogy egyes elemei külön kiválaszthatók. E körülmény fennálltát a tanács nem tudta vizsgálni, mivel a rendelkezésre álló papíralapú dokumentumok ezt nem tették lehetővé.

Mivel az adatkezelési tájékoztató tehát a szükséges három tartalmi elemből kettőnek biztosan nem felel meg, ezért az Sztj. értelmében nem minősül adatbázisnak. Ha pedig nem adatbázis, akkor gyűjteményes műnek minősülő adatbázisnak sem tekinthető.

Az eljáró tanács ugyanakkor utal arra, hogy még abban az esetben is, ha az előbbiekben tett megállapítások ellenére adatbázisnak minősülne az adatkezelési tájékoztató, az Sztj. értelmében gyűjteményes műnek minősülő adatbázisnak nem tekinthető az alábbiak miatt.

Az Sztj. 7. § (1) bekezdése értelmében *„szerzői jogi védelemben részesül a gyűjtemény, ha tartalmának összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése egyéni, eredeti jellegű (gyűjteményes mű). A védelem a gyűjteményes művet megilleti akkor is, ha annak részei, tartalmi elemei nem részesülnek, illetve nem részesülhetnek szerzői jogi védelemben.”* Ennek értelmében tehát gyűjteményes műről beszélhetünk akkor is, ha annak tartalmi elemei nem állnak szerzői jogi védelem alatt. A szerzői jogi védelem feltétele ebben az esetben az, hogy a gyűjtemény tartalmának összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése az Sztj. 1. § (3) bekezdésében értelmében egyéni, eredeti jelleggel rendelkezzen.

Az adatkezelési szabályzat tartalmi elemeit az Infotv. 20. § (1)–(3) bekezdése tartalmazza: *„20. § (1) Az érintettel az adatkezelés megkezdése előtt közölni kell, hogy az adatkezelés hozzájáruláson alapul vagy kötelező. (2) Az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő a 6. § (5) bekezdése alapján kezeli, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is. (3) Kötelező adatkezelés esetén a tájékoztatás megtörténhet a (2) bekezdés szerinti információkat tartalmazó jogszabályi rendelkezésekre való utalás nyilvánosságra hozatalával is.”*

A cég1 adatkezelési szabályzata a fentiekben túl semmilyen többletelemet nem tartalmaz, sőt, a kötelező tartalmi elemeket a fent idézett rendelkezésben szereplő és az Infotv. rendelkezéseivel szinte megegyező sorrendben tartalmazza. Következésképpen tehát megállapítható, hogy az adatkezelési szabályzat tartalma sem összeválogatása, sem elrendezése, sem szerkesztése tekintetében egyéni, eredeti jelleggel nem rendelkezik, így nem minősül szerzői jogilag védett gyűjteményes műnek, így gyűjteményes műnek minősülő adatbázisnak sem.

2. Amennyiben igen, úgy a mű tartalmi elemeinek az átvételéhez szükséges-e a szerző engedélye? Így mennyiben tekinthető a szerzői jogot sértő felhasználásnak az alapvető jogszabálysövegből álló adatbázis egyes részeinek – azonos jellegű gyűjteményben történő – felhasználása? Ez a tevékenység a gyűjteményes mű átdolgozása-e?

Az 1. kérdésre adott válasz alapján a 2. kérdés okafogyottá vált.

3. A mellékelt, a cég2 honlapján megjelent, valamint a megrendelőnek átadott és a sértett által szerkesztett adatvédelmi szabályzatok tartalmának vonatkozásában hogyan alakul a szerzői jogi védelem, megállapítható-e az „átfedések nyomán” szerzői jogi jogsértés?

Az eljáró tanács álláspontja szerint a szabályzat az alábbiak miatt sem egyes tartalmi elemei, sem pedig tartalmi elemeinek elrendezése tekintetében nem áll szerzői jogi védelem alatt, ezért a szabályzatok hasonlósága ellenére sem állapítható meg szerzői jogi jogsértés.

Egyfelől a cég2 és a cég3, másfelől pedig a cég1 szabályzatát összehasonlítva, a cég1 szabályzatát alapul véve, az alábbiakat állapíthatjuk meg.

A cég1 szabályzatának 1. pontjában a „Bevezetés” a cég2 és a cég3 szabályzatában nem található meg.

A cég1 szabályzatának 2. pontjában a „Definíciók” alatt felsorolt fogalommeghatározások szó szerinti átvételei az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 3. §-ában szereplő fogalommeghatározásoknak, így azok nem a sértett egyéni, eredeti alkotásai.

A cég1 szabályzatának 3. pontja szintén az Infotv. 4., 5., 6., 8. és 20. §-a egyes rendelkezéseinek szó szerinti átvétele, így az sem a sértett egyéni, eredeti alkotása.

A 4. rész nem szó szerint az Infotv. rendelkezéseinek megismétlése, hanem az vagy technikai adatokat tartalmaz, vagy a cég1 által nyújtott különböző szolgáltatásokhoz kapcsolódó adatkezelést írja le. Az eljáró tanács álláspontja szerint ezen leírások, azok sematikus voltára tekintettel, sem rendelkeznek egyéni, eredeti jelleggel.

Az 5. rész az információbiztonságról szól. Ez a rész a cég2 vagy a cég3 szabályzatában nem szerepel.

A 6. és 7. rész csupán az adatkezelő és az adatfeldolgozó adatait, elérhetőségét tartalmazza, egyéni, eredeti jelleggel értelemszerűen nem rendelkeznek.

A 8. rész a jogorvoslati lehetőségekről az Infotv. 14., 15., 17., 18., 21., 22. és 23. § rendelkezéseinek szó szerinti ismétlése, ezen túlmenően egyebet nem tartalmaz. Mivel tehát ez a szövegrész is az Infotv. rendelkezéseinek szolgai másolata, ezért egyéni, eredeti jelleggel nem rendelkezik.

Összefoglalva a fentieket, az eljáró tanács megállapítja, hogy mivel a cég1 adatkezelési tájékoztatója vagy az Infotv. rendelkezéseinek szó szerinti ismétlése (2., 3., 8. rész), vagy technikai jellegénél fogva nem rendelkezik egyéni, eredeti jelleggel, azaz szerzői jogi

védelem alatt nem áll (4., 6., 7. rész), vagy sem a cég₂, sem a cég₃ szabályzatában nem található (1. és 5. rész), ezért szerzői jogi jogsértés nem állapítható meg.

4. Amennyiben a sértett adatvédelmi tájékoztató, illetve szabályzat nem gyűjteményes mű, úgy adatbázis-e? Amennyiben adatbázis, milyen szempontok alapján vizsgálható az a konkrét esetben, hogy az adatbázis tartalmának megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése jelentős ráfordítást igényelt-e?

Az 1. kérdésre adott válaszában az eljáró tanács már megválaszolta, hogy a cég₁ adatkezelési szabályzata nem tekinthető adatbázisnak. Megállapította egyúttal, hogy az nem tekinthető gyűjteményes műnek minősülő adatbázisnak az Sztj. értelmében.

Az Sztj. a gyűjteményes műnek minősülő adatbázisokon kívül *sui generis* kapcsolódó jogi védelemben részesíti a jelentős ráfordítással létrehozott adatbázist is. Ebben az esetben a védelem csak akkor állhat fenn, ha az adatbázis az 1. pontban idézett, az Sztj. 60/A. §-ában lefektetett definíciónak maradéktalanul megfelel.

Mint ahogy azt az 1. kérdésre adott válaszban kifejtettük, az eljáró tanács álláspontja szerint az adatkezelési tájékoztató már ennek a kritériumnak sem felel meg, azaz nem minősül adatbázisnak.

Az eljáró tanács ugyanakkor utal arra, hogy még abban az esetben, ha az előbbieken tett megállapítások ellenére adatbázisnak minősülne az adatkezelési tájékoztató, az az Sztj. értelmében *sui generis* védelem alatt álló adatbázisnak sem tekinthető az alábbiak miatt.

A *sui generis* védelem létrejöttének további feltétele, hogy az adatbázis megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése jelentős ráfordítást igényeljen [lásd Sztj. 84/A. § (5) bek.]. A jelentős ráfordítás kérdését az Európai Unió Bírósága több döntésében is tárgyalta (C-203/02; C-338/02; C-444/02.). Ezek értelmében az adatbázis tartalmának megszerzése jelentős ráfordításokkal olyan forrásokra utal, amelyeket létező, önálló anyagok felkutatására és adatbázisba gyűjtésére fordítottak. A valamely adatbázis tartalmának megszerzésével kapcsolatos ráfordításnak az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalmát akként kell értelmezni, mint amely az említett adatbázisban meglévő elemek keresésére és azok összegyűjtésére felhasznált pénzeszközöket jelenti (C-444/02. sz. ügy).

A jelentős ráfordítás a felhasznált pénzeszköz mértékére és/vagy idő, munka és energia befektetésére is utalhat.

A ráfordítás számbavételével, illetve „jelentős” mértékének értékelésével kapcsolatban az SZJSZT egyes szakvéleményei (pl. SZJSZT-31/2008, -19/09) szerint „támponot nyújthat az Európai Bizottság Belső Piac és Szolgáltatások Főigazgatóságának 2005. december 12. napján kelt, az adatbázisok jogi védelméről szóló 96/9/EK irányelv első kiértékeléséről szóló munkaanyaga, amely az európai adatbázis-előállítóktól kapott infor-

mációk alapján előfordulási gyakoriságuk szerinti sorrendbe szedte az adatbázisokkal kapcsolatos jellemző ráfordításokat (Commission of the European Communities DG Internal Market and Services Working Paper – First evaluation of Directive 96/9/EC on the legal protection of databases).²⁶

Az SZJSZT-19/09 számú szakvéleményében továbbá hivatkozott az adatbázis-előállítással foglalkozó magyarországi vállalkozások érdekképviseleti szervezeteként működő Magyar Tartalomipari Szövetség (MATISZ) gyakorlatára. „Az SZJSZT rendelkezésére állt információk szerint a szervezet gyakorlata úgy összegezhető, hogy az adatbázis-előállítással összefüggő költségek vizsgálata során az alábbi költség-elemeket kell rendszerint figyelembe venni:

- az adott adatbázis készítésére elkülöníthető munkabér és járulék költségei (munkaszerződések alapján, kifizetések),
- a gyűjtőkör költsége (alvállalkozói stb. szerződések, számlák, kifizetések),
- a technológiaüzemeltetés (számítógép, szoftver stb. amortizációja, kommunikáció, munkabér, szerződések, számlák, kifizetések stb.) és a fejlesztés igazolt költségei,
- a marketing, terjesztés igazolt költségei (szerződések, számlák, kifizetések),
- munkabéarányos rezsiköltség-ráterhelés (összes fel nem osztható költség-/munkaóraalap szorozva az elkülönített 1. pontban meghatározott munkaóra-mennyiséggel).

A fenti költségelemek figyelembevételével – a szervezet gyakorlata szerint – akkor tekinthető a ráfordítás jelentősnek, ha a ráfordítás az adott vállalkozás összköltségéből 30-50% feletti részesedést, vagy legalább egy felsőfokú végzettségű ember egy évi munkájának költségét képezi.”

Az eljáró tanács által vizsgált esetben az irányadó törvényben foglalt egyes rendelkezéseket tartalmazó szabályzatról van szó. A benne foglalt elemek kigyűjtése az eljáró tanács álláspontja szerint, a fentiekre is tekintettel, nem tekinthető jelentős ráfordításnak.

A szabályzat megjelenítésének költségeivel összefüggésben a tanács a Nagykomentár a szerzői jogi törvényhez adatbázisokkal kapcsolatos megállapítására utal.²⁷ Eszerint

²⁶ „4. ábra – az európai adatbázis ipar ráfordításai:
Milyen jellegű ráfordításokat eszközölt? A válaszadók %-ában
Informatika 85,1%;
Személyi állomány az adatok feltöltéséhez 69,3%;
Személyi állomány az adatbázis üzemeltetéséhez 65,3%;
Adatbázis marketingje, reklámozása 64,4%;
Személyi állomány az adatok összegyűjtéséhez 63,4%;
Adatok megszerzése 62,4%;
Engedélyek 58,4%;
Irodahelyiség 35,6%;
Egyéb 21,8%”.

²⁷ Gyertyánfy: i. m. (25), p. 483.

„A megjelenítés fogalmának jelentése a tartalmi elemek rendezettségét vagy az adatbázis felhasználói felé való megjelenítésüket fedi le.”

E vonatkozásban a tanács megállapítja, hogy a szabályzat rendezettsége, a felhasználók felé irányuló megjelenítése sem tükröz olyan mértékű ráfordítást, ami annak *sui generis* kapcsolódó jogi védelmét megalapozná.

A fentiek alapján tehát a kapcsolódó jogi védelem feltételei a cég1 adatkezelési szabályzata tekintetében nem állnak fenn.

A megkereső egyéb kérdéseket nem tett fel az eljáró tanácshoz.

Dr. Lábod Péter, a tanács elnöke
Dr. Lendvai Zsófia, a tanács előadó tagja
Dr. Berki Ádám, a tanács szavazó tagja

Összeállította: Barsvári Tímea